

Klassieke Olympiaden 2016-2017

Latijn Brief van Penelope aan Odysseus – annotaties

	Ulixes, Ulixis	Ulixes (=Odysseus)
1	haec	<i>acc. mv. onz.</i>
	lentus	traag
2	ni(hi)l attinet (an) + <i>coni.</i>	het doet er niet toe of
3	Danaus	Grieks
	invisus + <i>dat.</i>	gehaat bij
4	vix	nauwelijks
	sum tanti	zoveel waard zijn
5	cum	<i>voegwoord</i>
	Lacedaemon, -onis	Sparta
	Lacedaemona	<i>Griekse acc. ev.</i>
	petebat	<i>onderwerp: adulter (vs.6)</i>
6	obruo, -rui, rutum	overweldigen, te gronde richten
	insanus	waaninnig groot, enorm, reusachtig
	adulter, -teri	echtbreker
8	tardus	traag
	ire	<i>hier: voorbijgaan</i>
9	spatiosus	eindeloos
10	lasso, lassare	afmatten, vermoeien
	pendulus	neerhangend
	viduus	van een weduwe/weduwenaar
	tela	weefgetouw
11	veris	<i>abl. mv. onz. van verus; abl. van vergelijking</i>
12	res	<i>naamw. deel van het gezegde</i>
	sollicitus	verontrustend, bang makend
	plenus + <i>gen.</i>	vol met / vol van
13	Troes, <i>acc: Troas</i>	Trojanen
	ituros	<i>pfa van ire. Vul aan: esse</i>
14	Hectoreus	van Hector
	in + <i>abl.</i>	<i>hier: bij het horen van</i>
	pallidus	bleek
15	sive	of als
	Antilochus	Antilochus, zoon van Nestor, koning van Pylos
	revinco, -vici, -victum	op zijn beurt overwinnen
		<i>revictum: vul aan: esse</i>
17	Menoetiades	zoon van Menoetius: Patroclus. <i>Hij stierf in een tweegevecht met Hektor terwijl hij de wapenrusting van Achilles droeg.</i>
	Menoetiaden	<i>Griekse acc.</i>
	cecidisse	<i>inf. perf. afhankelijk van (quis) narrabat (vs. 15)</i>
18	successus, -us	gunstige afloop
19	Tlepolemus	Tlepolemus, zoon van Herakles. <i>Hij nam negen schepen met mannen mee naar Troje.</i>

	Lycius	Lycisch. <i>Lycië ligt in Klein-Azië en kan hier gelijk gesteld worden met Trojaans / vijandig.</i>
	tepefacio	lauwwarm maken
20	letum	de dood
21	iugulo, iugulare	slachten, vermoorden
	Achivus	Grieks
	castris Achivis	<i>abl. van plaats zonder voorzetsel in</i>
22	glacies, -ei	ijs
	amantis	<i>Penelope bedoelt zichzelf</i>
23	castus	kuis
24	sospes, -itis	behouden en wel, ongedeerd
	sospite viro	<i>abl. abs.</i>
25	Argolicus	Grieks
	rediere	= redierunt
	altaria o. mv.	altaren
	fumo, fumare	roken
26	patrius	van het vaderland
27	gratus	dankbaar
	nupta	echtgenote
	salvus	ongedeerd, nog in leven
	illi	<i>nom. mv. mnl.</i>
	suis	= a suis viris
28	Troicus	Trojaans
29	iustus	rechtschapen
31	monstro, monstrare	tonen, laten zien
	mensa	tafel
32	pingo	tekenen
	pingit et	<i>lees: et pingit</i>
	Pergama	de burcht van Troje, Troje
	exiguus	een klein beetje
	merum	pure wijn
33	hac	hierlangs
	Simois	<i>Simois, rivier bij Troje</i>
	Sigeius	<i>Sigeïsch. De Sigeïsche aarde is de vlakte bij Troje.</i>
	celsus	hoog
35	Aeacides	kleinzoon van Aeacus, (<i>Achilles</i>)
	tendo	gelegerd zijn
36	lacer	verminkt
	admissus	voortgalopperend, teugelloos
37-38	omnia t/m Nestor	<i>lees: Namque senior Nestor omnia rettulerat tuo nato, misso te quaerere</i>
37	senior	bejaard
	te quaerere	om jou te zoeken
	misso	<i>Minerva had hem nl. al aangespoord</i>
38	refero	vertellen
	Nestor	<i>Nestor, koning van Pylos. Telemachos was naar Nestor gegaan om te vragen of Nestor enige informatie over zijn vader had.</i>

39	[]	<i>Deze haken geven aan dat deze regels volgens sommige geleerden geschrapt moeten worden.</i>
	Rhesus	Rhesus, <i>Thracische koning, bondgenoot van de Trojanen. Hij werd door Diomedes en Odysseus gedood.</i>
	Dolon, acc. Dolona	<i>Trojaanse spion die door Diomedes en Odysseus gedood werd.</i>
40	ut + <i>coni.</i>	hoe
	prodo	verraden, te grazen nemen
41	oblite	<i>vocativus.</i> Obliviscor, oblitus sum: vergeten, niet denken aan + <i>gen.</i>
42	nocturnus	nachtelijk
	tango	<i>hier:</i> betreden
43	macto, mactare	afslachten
44	cautus	voorzichtig, behoedzaam
45	usque <i>bijw.</i>	onafgebroken
	mico, micui	kloppen, bonzen
	sinus, -us	boezem, borst
	victor	<i>praedicatief gebruikt</i>
	amicus	beviend
46	Ismarius	Thracisch
	prodest	<i>onderwerp zijn: disiecta Ilios en de Acl (id) quod murus fuit, solum esse</i>
	disiecta	<i>verbinden met Ilios. Dominant gebruikt ptc.</i>
	lacertus	arm (<i>zelfst. nw.</i>)
48	Ilios v.	Troje
	solum	grond, aarde
49	maneo	wachten
	duro, durare	voortduren, bestaan
50	dempto fine	zonder einde, zonder op te houden, eindeloos
51	diruo, -rui, -rutum	verwoesten
	resto, restare	(achter)blijven
52	incola	inwoner, bewoner. <i>Praedicatief gebruikt.</i>
	quae	<i>antecedent.</i> Pergama (<i>o. mv.</i>)
	bos, bovis	rund, os
	aro, arare	beploegen
53	seges, -etis	bouwland
	reseo, resecare	snoeien, afsnijden. <i>Resecanda bij humus nemen.</i>
	falx, -cis	zeis
54	luxurio	weelderig zijn, vol zijn van
	Phrygius	Phrygisch. <i>Staat hier synoniem voor Trojaans.</i>
	pinguis	vet, vol
	humus v.	aarde
55	semisepultus	halfbegraven
	virum	= virorum
	curvus	gekromd
	ferio	raken, treffen

	aratrum	ploeg
56	occulo	verbergen
	herba	gras
	causa	<i>vul aan: sit</i>
58	in quo orbe	in welk deel van de wereld, waar ter wereld
	ferreus	hardvochtig, gevoelloos
59	peregrinus	buitenlands, vreemd
	puppis, -is	achtersteven, schip
60	mihi	<i>dativus auctoris bij rogatus</i>
61	quamque	<i>que</i> verbindt abit (vs. 60) en traditur (vs. 62)
	quam	<i>antecedent: charta (vs. 62)</i>
62	digitus	vinger
	charta	brief
	noto, notare	schrijven
63	Pylos, acc. Pylon	<i>Pylos, stad in Griekenland. De oude, wijze Nestor was koning van Pylos.</i>
	Pylon	<i>acc. van richting zonder voorzetsel</i>
	Neleius	van Neleus, vader van Nestor
64	misimus	<i>lijdend voorwerp: chartam</i>
	Pylo	<i>abl. die de plaats waarvandaan aangeeft</i>
65	Sparte, acc. Sparten	Sparta
	Sparten	<i>acc. van richting</i>
	nescius + gen.	onwetend van, niet bekend met
67	moenia Phoebi	muren van Apollo. <i>Apollo en Neptunus hadden de muren van Troje gebouwd in opdracht van koning Laomedon.</i>
68	irascor + dat.	boos worden om
	votum	smeekbede, gebed
	levis	licht, <i>hier: onnozel</i>
69	scirem, timerem, foret	<i>coni. irrealis</i>
70	iungo, iunxi, iunctum	verbinden
	querela	jammerklacht
	foret	= esset
71	demens	waanzinnig, krankzinnig
72	pateo	open liggen
	area	oppervlakte, veld
	latus	breed
73	quaecumque	alle die; bij <i>pericula</i> nemen
	aequor	zee(vlakte)
74	suspikor, suspicari	vermoeden
	causas esse	<i>vul als subjectsaccusativus aan: pericula (vs. 73)</i>
75	quae	wat (<i>verwijst naar de inhoud van vs. 76</i>)
	vestra	<i>nl.</i> van jullie, mannen
76	forsitan	misschien
	narres	<i>coni. potentialis</i>
77	rusticus	eenvoudig
78	lana	wol

	rudis	onbewerkt
79	crimen, -inis	aanklacht
	tenuis	dun, ijl
	vanesco	verdwijnen
80	neve + <i>coni.</i>	en niet
	revertor	terugkeren
81	Icarius	<i>vader van Penelope</i>
	viduus	<i>zie vs. 10</i>
82	increpo, increpare	verwijten
	mora	<i>aarzeling, nl. om opnieuw te trouwen</i>
83	licet + <i>coni.</i>	laat (hij) maar
	oportet + <i>coni.</i>	het behoort dat
85	ille	<i>nl. Icarius</i>
86	tempero, temperare	matigen
87	Dulichius	Dulichier, bewoner van Dulichium, <i>eiland in de Ionische Zee.</i>
	Samius	Samiër, bewoner van Samè, <i>eiland in de Ionische Zee, niet te verwarren met Samos</i>
	quos	<i>lees: ei, quos</i>
	Zacynthos v.	<i>Zakynthos, eiland in de Ionische Zee.</i>
88	turba	<i>praedictief gebruikt</i>
	luxuriosus	buitensporig
	procus	minnaar, vrijer, huwelijkskandidaat
	proci	<i>praedictief gebruikt</i>
89	aula	paleis
90	viscera o. <i>mv.</i>	vermogen, middelen
	dilacero, dilacerare	uiteenscheuren
91	Pisander, Polybus, Medon, Eurymachus, Antinoüs	<i>vrijers aan het hof van Odysseus</i>
93	refero	zeggen over, vertellen over
	omnis	= omnes
94	pario, peper, partum	verwerven
	tuo sanguine	<i>bepaling bij rebus partis</i>
	alo	voeden
95	Irus, Melanthius	<i>ontrouwe figuren aan het hof van Odysseus</i>
	egens	arm, behoeftig
	pecus, -oris	vee
	actor	aanstichter
	edo	eten.
96	ultimus pudor	<i>praedictief gebruikt</i>
	damnum	schade
	pudor	schande
97	inbellis	zwak
	numero	in aantal
98	Laertes	<i>Laërtes, vader van Odysseus</i>
99	adimo, -emi, -emptum	ontnemen
100	parat	= se parat

	invitis omnibus	<i>abl. abs.</i>
	Pylon	<i>acc. van richting</i>
101	di	= dei
	ordine	op volgorde, in de juiste volgorde
102	conprimo	dichtdrukken, sluiten (<i>nl. na de dood</i>)
103	hac faciunt	aan deze kant staan / hierbij horen
	bovum	<i>gen. mv. van bos</i>
	longaevus	oud
	nutrix	voedster
104	tertius	<i>praedicatief gebruikt</i>
	immundus	smerig
	cura	<i>concretum pro abstracto</i> : verzorger
	hara	varkenshok
105	neque	<i>wordt in vs. 109 opgepakt met nec</i>
	ut qui + <i>coni.</i>	aangezien hij toch
106	valeo	in staat zijn
107	modo + <i>coni.</i>	als tenminste
108	illa	<i>vul aan</i> : aetas
110	citius	<i>hier</i> : zo snel mogelijk
	portus	(veilige) haven
111	mollis	zacht, <i>hier</i> : jeugdig
	erudio	opvoeden
113	lumina condo	de ogen sluiten
114	sustineo	tegenhouden
116	protinus <i>bijw.</i>	onmiddellijk
	ut + <i>coni.</i>	<i>hier</i> : ook al
	facta (esse)	inf. perf. van <i>fieri</i>
	anus v.	oude vrouw